

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060205

DOM
2013-11-26
Stockholm

Mål nr
P 6220-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-06-19 i mål nr P 912-13, se bilaga

KLAGANDE

1. C M

2. K M

Ombud för 1 och 2: H K

MOTPARTER

1. Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun

2. Norrköpings Segelsällskap

SAKEN

Tidsbegränsat bygglov för tältpaviljong på fastigheten X i Norrköpings kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Byggnads- och miljöskyddsnämndens i Norrköpings kommun beslut den 23 maj 2012, § 117, och avslår Norrköpings Segelsällskaps ansökan om tidsbegränsat bygglov.

Dok.Id 1101436

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

K M och C M har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva nämndens beslut om tidsbegränsat bygglov.

Byggnads- och miljöskydds nämnden i Norrköpings kommun och Norrköpings Segelsällskap har bestritt bifall till överklagandet.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

K M och C M har anfört i huvudsak följande. Tältpaviljongen strider mot detaljplanen på så sätt att tillåten byggnadsyta väsentligen överskrids, totalt 300 kvm istället för tillåtna 150 kvm. Tältpaviljongen är av mer eller mindre permanent karaktär även om det skulle vara tekniskt och ekonomiskt möjligt att montera ned denna när det tidsbegränsade bygglovet gått till ända. Tältpaviljongen har funnits på platsen sedan sommarsäsongen 2009. Möjligheten till tidsbegränsat bygglov får inte användas som en ”slasktratt” för att möjliggöra en otillåten byggnation i strid mot regelverket i övrigt. Tältpaviljongen utgör en betydande olägenhet för dem eftersom den skymmer deras havsutsikt i väsentlig grad.

Norrköpings Segelsällskap har vidhållit vad som tidigare anförts med bl.a. följande tillägg. Tältpaviljongen används vid seglarläger, tävlingar m.m. eftersom huvudbyggnadens utrymmen är otillräckliga som samlingsplats och utbildningslokal. Tältpaviljongen är inte permanent. Den demonteras och packas ihop av sällskapets medlemmar på högst två timmar när tillståndstiden har gått ut. Inga installationer lämnas kvar på platsen då tältpaviljongen varken har el eller VA. Klagandenas havsutsikt begränsas på intet sätt av tältpaviljongen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Eftersom aktuellt ärende har inletts före den 2 maj 2011 ska plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, tillämpas i målet.

Ett tidsbegränsat bygglov får enligt 8 kap. 14 § ÄPBL, om det begärs, ges för en åtgärd som uppfyller något eller några men inte alla kraven i 8 kap. 11 och 12 §§ samma lag och åtgärden avses att pågå under en begränsad tid. Den sökta åtgärden måste avse ett behov som verkligen är tillfälligt och det förhållandet att åtgärden är lätt demonterbar medför inte att åtgärden ska anses vara tillfällig (jfr RÅ 1994 ref. 13, RÅ 1998 not 92 samt Mark- och miljööverdomstolens domar i mål nr P 10863-11 och P 3676-13).

Av handlingarna i målet framgår att tältpaviljongen används för samling och förtäring vid arrangemang då utrymmen i Segelsällskapets huvudbyggnad inte räcker till. Tältpaviljongen har använts varje sommarsäsong sedan år 2009. Segelsällskapets behov av större utrymme framstår, enligt Mark- och miljööverdomstolen, som beständigt över tid. Det är inte visat i målet att behovet av den sökta åtgärden är enbart tillfälligt. Det föreligger därför inte förutsättningar att meddela tidsbegränsat bygglov.

Bygglovsbeslutet ska därför upphävas och Norrköpings Segelsällskaps ansökan om tidsbegränsat bygglov avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Vibeke Sylten, tekniska rådet Maria Lotz och tf. hovrättsassessorn Ulrika Stenström, referent.
Föredragande har varit Åsa Talvik.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-06-19
meddelad i
Växjö

Mål nr P 912-13

KLAGANDE

1. C M

2. K M

Ombud för båda: H Ki

MOTPART

1. Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun

2. Norrköpings Segelsällskap

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen Östergötlands beslut 2013-02-14 i ärende nr 403-5668-12, se bilaga 1

SAKEN

Tidsbegränsat bygglov för tältpaviljong på fastigheten X i Norrköpings kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Den 23 maj 2012 beslutade Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun att meddela tidsbegränsat bygglov för uppförande av en tältpaviljong av säsongsliknande karaktär. Bygglovets skulle gälla till den 15 september 2016 och tältpaviljongen skulle vara uppförd mellan vecka 22-36. Ägarna till grannfastigheten, K och C M, överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Östergötlands län. Länsstyrelsen bedömde att åtgärden, d.v.s. uppförande av tältpaviljongen, inte stod i strid med detaljplanens ändamål och den även annars fick anses vara godtagbar på den aktuella platsen. Den 14 februari 2013 avslog länsstyrelsen överklagandet. Därefter har beslutet överklagats till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

K M och C M har yrkat att beslutet om bygglov ska upphävas.

De har till stöd för sin talan hänfört sig till de omständigheter som åberopats i tidigare överklagande. De har vidare åberopat ett rättsutlåtande av professor Wiweka Warnling-Nerup bilagts i vilket bl.a. anförs följande.

Den aktuella tältpaviljongen har sedan år 2009 och somrarna därefter nyttjats av Segelsällskapet utan bygglov. Tältpaviljongen är att betrakta som en bygglovspliktig åtgärd för vilken tillfälligt bygglov inte kan meddelas eftersom den är av permanent och inte tillfällig karaktär. Frågan huruvida ett tält ska betraktas som en permanent byggnad eller ej bedömdes i RÅ 1993 ref. 52. Målet gällde ett tält som under återkommande sommarveckor uppfördes för att hålla bönemöten. Regeringsrätten anförde i målet att avgörande för bedömningen om tältet var bygglovspliktigt, var huruvida tältet i likhet med byggnader kunde innebära olägenheter i form av omgivningspåverkan och i vilken mån byggnaden ställde krav på sin omgivning. Det anfördes att faktorer såsom ljud, ljus, trafik och parkering, sanitära krav m.m. påverkade omfattningen av omgivningspåverkan. Vidare anfördes att tiden för tältverksamheten i princip motsvarade den tid som vissa fritidsboende årligen vistades på sina fritidsfastigheter. Tältpaviljongen överskred därtill, enligt detaljplanen de

tillåtna 500 kvadratmeterna, och ingen form av bygglov ansågs kunna beviljas i strid med detaljplanen. I rättsfallsreferatet RÅ 1994 ref. 13, betonades att stadgandet om bygglov för tillfällig åtgärd (nu tidsbegränsat bygglov) inte fick nyttjas för att lämna lov för planstridiga åtgärder som var av mer eller mindre permanent natur. Parallellerna med det aktuella fallet och de nämnda rättsfallen samt ett avgörande från mark- och miljööverdomstolen från den 21 maj 2012 (10863-11) är uppenbara: tältpaviljongen är en byggnad och dess karaktär är mer att uppfatta som permanent än tillfällig genom att den regelbundet uppmonteras ett antal sommarveckor. Således ska inte reglerna om tidsbegränsat bygglov tillämpas. Under alla förhållanden måste en bygglovsfråga innefatta en avvägning mellan de åtgärder som talar för åtgärden och de intressen som ägarna till fastigheten X har av att uppföra tältpaviljongen och klagandens intressen av att den inte uppförs. I detta fall finns det anledning för klaganden att tåla mindre av inskränkningar i sin äganderätt eftersom tältets etablering s.a.s. inte uppbärs av allmänna intressen. Dyliga avvägningar figurerar ständigt i Europadomstolens praxis avseende kränkningar av egendomsskyddet (se Danelius, Hans Mänskliga rättigheter i europeisk praxis, uppl. 4, 2012, s.564 ff. och även Åhman, Karin, Äganderätten i konflikt med andra skyddsvärda rättigheter och intressen, i Äganderätten, 2009, red Åhman, s. 131 ff.) Därtill framgår av rättsutlåtandet med hänvisning till RÅ 1991 ref.46, bl.a. att en skymd havsutsikt kan innebära en betydande olägenhet enligt PBL 2 kap. 9 §. I aktuellt fall är det fråga om inte bara att tältpaviljongen orsakar att havsutsikten störs, utan även att den förfular och medför störningar i form av fester – i realiteten restaurangverksamhet- som hålls utan erforderligt skydd mot ljud. Trafikfrågor och sanitära frågor har inte ordnats på ett tillfredsställande sätt. Sammanfattningsvis anförs att lagstadgandet tillämpats på ett felaktigt sätt och att något lagstöd för byggnadsnämndens beslut därför fattas. Det är här inte fråga om att tillåta en tillfällig åtgärd för att invänta en långsiktig planering utan i realiteten är det fråga om att acceptera en åtgärd som strider mot detaljplanen. I så fall föreligger en skyldighet för kommunen att ingripa med sanktionsavgifter (PBL 11 kap. 51-63 §§). Byggnadsnämndens beslut bör följaktligen upphävas och relevanta ingripande i form av sanktionsavgifter och/eller förelägganden – med eller utan vite – bör företas.

Norrköpings segelsällskap har bestritt klagandenas yrkande.

Till stöd för sin inställning har Segelsällskapet anfört i huvudsak följande.

Sedan 1887 driver föreningen seglingsverksamhet och därmed förenlig tävlings- tränings- och ungdomsverksamhet. Vid arrangemang då huvudbyggnadens utrymmen inte är tillräckliga används tältpaviljong för samling där även förtäring förekommer. Allt sker som en sluten verksamhet i anslutning till aktuella seglarläger, segeltävlingar och dylikt. Restaurangverksamhet liktydligt med utskänkning för allmänheten förekommer sålunda inte. Sena kvällar och höga ljud har sedan flera år tillbaka begränsats. Samlingar upplöses automatiskt senast vid mörkrets inbrott då tältpaviljongen inte är utrustad med belysning. Området som åsyftats har alltid varit en grusad terrasserad gårdsaltan. Det har nu planats ut till en sammanhängande yta utan att vare sig förstoras eller höjas. Några omfattande förstärkningsåtgärder eller andra omfattande markarbeten erfordrades inte då hela ytan ligger på ytligt berg, marklov är sålunda inte aktuellt. Tältpaviljongen är av sedvanlig typ med aluminiumstomme och vit tältduk med prydliga detaljer såsom fönster och taket. Tältet är ur ett bygglovsperspektiv att betraktas som en byggnad. Såsom framgår av bilder skymts utsikten från huvudmannens hus endast i mycket begränsad omfattning och utsikten över Arködjupet mot Arkö är oförändrad och det enda som skymts är NSS brygganläggning och den s.k kajutan som utgör sällskapets tävlingskansli. NSS har på huvudmannens önskan även ansat träd och buskar på den egna fastigheten för att så långt som möjligt tillmötesgå önskemål om helt fri sikt ut över havet. Den nuvarande detaljplanens syfte är att utöver bostadsändamål även medge nyttjande för samlings- och föreningslokaländamål. För att NSS ska kunna genomföra såväl stora tävlingar som seglarläger m.m. krävs en större samlingslokal än den som huvudbyggnaden kan erbjuda. Sedermera kommer en kommunen därför att anta en ny detaljplan. Besökande fordon utgör inte någon nämndvärd olägenhet för omgivningen. Vidare anses inte att de åberopade prejudikaten är direkt tillämpliga och att avvägningen mellan olika intressen bör utmynna fördelaktigt för segelsällskapet.

K M och C M har därefter yttrat sig och anfört i huvudsak följande.

För en utomstående är det inte möjligt att avgöra huruvida utskänkningsen sker till allmänheten eller till en krets som i något avseende är begränsad. Fester/restaurangverksamheten arrangeras av olika cateringföretag, bl a Östgöta Kök som använder tältpaviljongen- byggnaden- bl a som uppvärmnings- och serveringskök. Det har utförts omfattande markarbeten för avjämning och hårdgöring med nivåförändringar på över en meter. Bygganden är förfulande i omgivningen samt att parkering av fordon kommit att ske oordnat och slarvigt då erforderliga parkeringsplatser inte finns.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens bedömning.

Mark- och miljödomstolen delar länsstyrelsens bedömning att tältpaviljongen är att ses som en byggnad vilken i aktuellt fall fordrar bygglov. Med hänsyn till att byggnadsplanen medger en byggrätt om totalt 180 kvadratmeter varav huvudbyggnaden endast får uppta 150 kvadratmeter, samt att den aktuella tältpaviljongen uppgetts vara av en storlek om 150 kvadratmeter, kan i likhet med underinstansen konstateras att byggåtgärden inte skulle kunna ges permanent bygglov. Vad gäller frågan huruvida tidsbegränsat bygglov får meddelas för densamma vill domstolen framhålla följande. Innebörden av 8 kap. 14 § ÄPBL förtydligas genom flertalet avgöranden från överinstanser. I RÅ 1994 ref. 13 anförs att bedömningen över huruvida en byggåtgärd ska anses vara av tidsbegränsad karaktär eller ej, ska avgöras med hänsyn inte bara till den begränsande tidsperiod uppförandet omfattar, utan även med hänsyn till åtgärdens provisoriska karaktär. Med provisorisk karaktär avses åtgärdens syfte samt om det är reellt möjligt, med avseende på de tekniska och ekonomiska möjligheterna, att återgå till ett planerligt användningssätt av marken.

Domstolen vill även framhålla att en tillämpning av ÄPBL alltid förutsätter att en avvägning mellan det enskilda och det allmänna intresset avseende byggåtgärden. I aktuellt fall innebär detta en avvägning mellan segelsällskapets intresse av en större samlingslokal vid sällskapets större tävlingar- och seglarläger och K och C M intresse av att en ostörd miljö med fri utsikt mot havet.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Domstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning att tältpaviljongen är av en säsongsmässig karaktär för vilken tidsbegränsat bygglov kan meddelas. Av handlingarna i målet framgår att tältet är av en sådan teknisk konstruktion vilken gör det reellt och ekonomiskt möjligt att nedmontera det. Det framgår av utredningen i målet att tältet främst används vid seglingstävlingar och andra större arrangemang när huvudbyggnaden ej räcker till. Domstolen bedömer därför att tältpaviljongen inte dagligdags används för segelsällskapets sammankomster men att det står uppställt under en period om 14 veckor. Användningen av tältet sker utan elektricitet och det förekommer ingen restaurangverksamhet inom detta. Klagandens anförande om att catering anlitas föranleder inte domstolen att göra bedömningen att det på fastigheten bedrivs en sådan verksamhet som skulle medföra någon betydande omgivningspåverkan. Av de bilder som fogats till handlingarna i målet framgår inte heller att klagandens havsutsikt skulle inskränkas att det skulle innebära en betydande olägenhet enligt 3 kap. 2 § ÄPBL samt med hänsyn till vad som framgår av RÅ 1991 ref.46. Med hänsyn till att detaljplanens syfte medger användning för samlings- och föreningslokaler samt att störningen som tältpaviljongen kan innebära inte utgör en betydande olägenhet, medför en avvägning mellan de olika intressena att den aktuella tältpaviljongen får anses lämplig på den aktuella platsen. Vad K och C M i övrigt anført föranleder inte domstolen att göra någon annan bedömning än att tidsbegränsat bygglov får meddelas beträffande den aktuella åtgärden. Således ska överklagandet avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 10 juli 2013.

Jonny Boo

Lars Fransson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Jonny Boo, ordförande, och tekniska rådet Lars Fransson. Föredragande har varit beredningsjuristen Charlotte Scholz.